

Klicka på länkarna nedan för att ta dig till rätt tentamensuppgift.

		Nivå	
Tentamensuppgift	1	E	Kritiska punkten.
Tentamensuppgift	2	E	Säkerhetsmarginal.
Tentamensuppgift	3	E	Utgift, utbetalning & kostnad.
Tentamensuppgift	4	E	FK & RK.
Tentamensuppgift	5	E	Täckningsbidrag.
Tentamensuppgift	6	E	Resultatplanering.
Tentamensuppgift	7	E	Resultatdiagram.
Tentamensuppgift	8	E	Marginalprocent.
Tentamensuppgift	9	C	Resultat.
Tentamensuppgift	10	C	Säkerhetsmarginal i procent.
Tentamensuppgift	11	C	Resultat- och likviditetsbudget.
Tentamensuppgift	12	C	Förändring av kritisk volym.
Tentamensuppgift	13	C	Resultat.
Tentamensuppgift	14	C	Utgift, utbetalning & kostnad.
Tentamensuppgift	15	C	Resultat- och likviditetsbudget.
Tentamensuppgift	16	A	Kritisk volym.
Tentamensuppgift	17	A	Totalanalys.
Tentamensuppgift	18	A	Kritisk intäkt.
Tentamensuppgift	19	A	Resultatdiagram.

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 1**

Beskriv vad den kritiska punkten är för något.

svar

Kritisk punkt, nollpunkt eller break-even är den punkt där totala intäkter är lika stora som totala kostnader, $TI = TK$.

Uppgift 2

Beskriv vad säkerhetsmarginal [i ett resultatdiagram] är.

svar

Säkerhetsmarginalen är skillnaden mellan verkliga intäkter och kritisk omsättning, uttryckt i kronor.

Säkerhetsmarginalen är skillnaden mellan verklig volym och kritisk volym, uttryckt i antal.

Uppgift 3

Den 10 nov köper FRIZZY varor för 400 000 kr exklusive moms som betalas en månad senare. Vid årets slut finns varor kvar i lager för 50 000 kr. Hur stora är och när uppstår, utgift, utbetalning och kostnad?

svar

Utgift, 400 000 kr, uppstår den 10 nov.

Utbetalning, 30 dagar senare, 500 000 kr

Kostnad är de varor som förbrukats, d v s 350 000 kr.

De varor som finns kvar vid årets slut är icke förbrukade och blir en kostnad först senare.

Uppgift 4

Vad är skillnaden mellan fasta och rörliga kostnader vid totalanalys?

svar

FK förblir oförändrade när verksamhetsvolymen förändras.

RK förändras när verksamhetsvolymen förändras.

Uppgift 5

Beskriv täckningsbidrag, inom bidragsanalys, och visa med ett exempel.

svar

$TB/st = p/st - RK/st = 70 \text{ kr} - 40 \text{ kr} = 30 \text{ kr/st}$.

TB ska ge ett positivt bidrag till att täcka FK och ge en eventuell vinst.

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 6**

Resultatplanering delas upp i två områden, vilka?

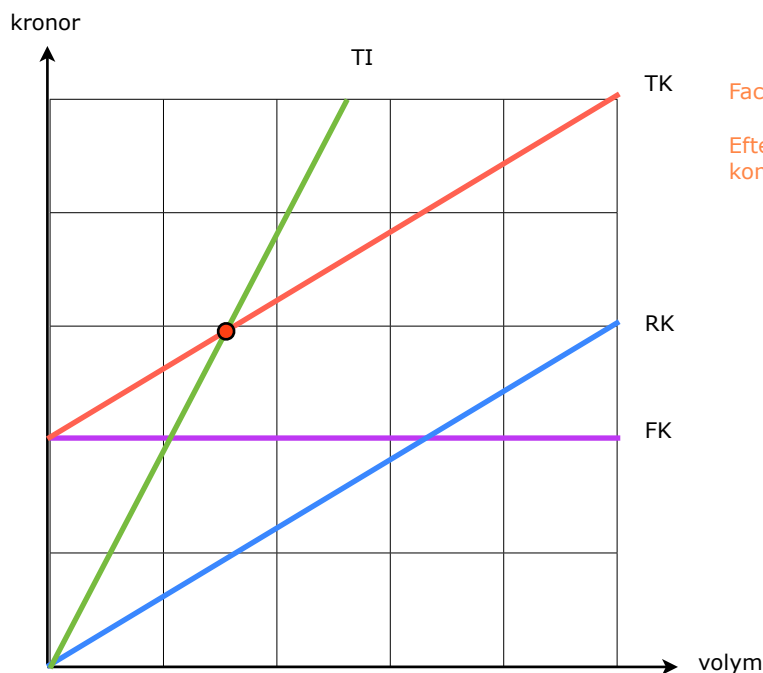
svar

Totalanalys och bidragsanalys.

Uppgift 7

Rita in nedan linjer i ett resultatdiagram och markera nollpunkten.

- ▶ Rörlig kostnad, RK.
- ▶ Fast kostnad, FK.
- ▶ Total kostnad, TK.
- ▶ Totala intäkter, TI.

Facit visar enbart strukturen.

Eftersom det är en öppen uppgift kommer svaren se annorlunda ut.

Uppgift 8

Femman och tian säljer billiga produkter som alla kan ha nytta av. Inköpspriset för "twirk" en udda korkskruv är 10 kr och dess pålägg är 30 kr. Vad är företagets marginalprocent?

svar

Pålägg i kr = marginal i kr 30 kr.

Försäljningspris 40 kr.

Marginalprocent

= marginal i kr ÷ försäljningspris exklusive moms.

= [30 kr ÷ 40 kr] x 100.

= **75 %.**

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 9**

Du har köpt in ett parti beanies för 150 000 kr. Partiet innehåller 2 000 mössor. Din polare som pluggar ekonomi påstår att du har två val att sälja ditt parti.

- A.** Om du tar 200 kr/st kan du sälja hela partiet.
- B.** Om du tar 400 kr/st kan du bara sälja 1 500 st resten får du slänga.

Vilket alternativ ger högst resultat och varför?

svar**Resultat A**

$$\begin{aligned} &= TI - TK. \\ &= [200 \text{ kr/st} \times 2\,000 \text{ st}] - 150\,000 \text{ kr.} \\ &= 400\,000 \text{ kr} - 150\,000 \text{ kr.} \\ &= 250\,000 \text{ kr.} \end{aligned}$$

Resultat B

$$\begin{aligned} &= TI - TK. \\ &= [400 \text{ kr/st} \times 1\,500 \text{ st}] - 150\,000 \text{ kr.} \\ &= 600\,000 \text{ kr} - 150\,000 \text{ kr.} \\ &= \mathbf{450\,000 \text{ kr.}} \end{aligned}$$

Det finns dessutom 500 beanies över som säkert går att REA bort.

Uppgift 10

Berggrens Mekaniska AB tillverkar rördelar till industrin. Företagets fasta kostnader är 5 000 000 och rörlig kostnad per rördel är 20 kr/st. Pris till grossist är 70 kr/st.

Hur stor blir Berggrens säkerhetsmarginal [volym] i procent när de säljer 300 000 rördelar?

svar

$$\begin{aligned} &\text{Kritisk volym} \\ &= FK \div TB/\text{st.} \\ &= 5\,000\,000 \text{ kr} \div [70 \text{ kr/st} - 20 \text{ kr/st}]. \\ &= 100\,000 \text{ st.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{Säkerhetsmarginal i \%} \\ &= [\text{verklig volym} - \text{kritisk volym}] \div \text{verklig volym} \times 100 \\ &= [300\,000 \text{ st} - 100\,000 \text{ st}] \div 300\,000 \text{ st} \times 100. \\ &= [200\,000 \text{ st} \div 300\,000 \text{ st}] \times 100. \\ &= \mathbf{66, 67\%}. \end{aligned}$$

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 11**

När jag beskrivet resultat- och likviditetsbudget för dig har jag visat upp fyra specifika egenskaper för respektive budget, vilka då?

svar

Resultatbudget

- ▶ Visar företagets långsiktiga lönsamhet.
- ▶ Visar företagets resultat [intäkter – kostnader].
- ▶ Alla siffror är exklusive moms.
- ▶ Görs oftast per verksamhetsår.

Likviditetsbudget

- ▶ Visar företagets kortsiktiga betalningsförmåga.
- ▶ Visar företagets likviditet [pengar på olika konton].
- ▶ "Alla" siffror är inklusive moms.
- ▶ Görs oftast per månad.

Uppgift 12

Hur förändras den kritiska volymen vid följande händelser?
Ökar [ö], minskar [m] eller oförändrad [o]?

svar

Lönerna ökar med 10%	ö :	FK ökar.
Arbetsgivaravgiften stiger med 1%	ö :	FK ökar.
Försäljningspriset höjs	m :	TB/st ökar.
De fasta kostnaderna stiger med 20%	ö :	FK ökar.
Vinstskatten för företag höjs med 4%	o :	
Råvarupriset höjs med 5%	ö :	TB/st minskar.
Försäljningspriset minskar med 3%	ö :	TB/st minskar.

Uppgift 13

Mojito Furniture tillverkar blålaserade möbler i förädlad teak som importerats från Panama. Företaget har följande ekonomisk data,

Volym	2 000 st.
P/st	800 kr.
Rörliga tillverkningsomkostnader/st	200 kr.
FK	1 600 000 kr.

Beräkna resultatet för Mojito Furniture.

svar

Resultat

$$= TI - TK.$$

$$= p/st \times q - RK/st \times q - FK.$$

$$= 800 \text{ kr/st} \times 2\,000 \text{ st} - 200 \text{ kr/st} \times 2\,000 \text{ st} - 1\,600\,000 \text{ kr.}$$

$$= 1\,600\,000 \text{ kr} - 400\,000 \text{ kr} - 1\,600\,000 \text{ kr.}$$

$$= -400\,000 \text{ kr.}$$

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 14**

El-Mekanik AB har köpt en maskin för 1 000 000 kr exklusive moms. Maskinen ska betalas med 250 000 kr inklusive moms vid leveransen år 20x1.

Under år 20x2 betalas 600 000 inklusive moms och resten år 20x3. Maskinen beräknas ha en ekonomisk livslängd på fem år. Visa utgift, utbetalning och kostnad för de 5 åren.

År	Utgift	Utbetalning	Kostnad
20x1	1 000 000	250 000	200 000
20x2		600 000	200 000
20x3		400 000	200 000
20x4			200 000
20x5			200 000
Summa	1 000 000	1 250 000	1 000 000

Uppgift 15

Pernilla har lite problem med vissa poster i hennes budgets. Var vänlig hjälp henne placera nedan poster i korrekt budget/-s. RB: resultatbudget, LB: likviditetsbudget och BBR: budgeterad balansräkning.

Poster	Konto	RB	LB	BBR
Försäljning	3010	x	x	
Varukostnad	4010	x		
Kundfordringar	1510			x
Amortering	2350		x	
Ränta	8410	x	x	
Inventarie	1210		x	x
Lokalhyra	5010	x	x	
Kassa	1910			x
Direkt avskrivning	7832	x		
Egen insättning	2018		x	x
Årets resultat	8999/2999	x		x
Banklån	2350		x	x

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 16**

David Jones tillverkar små färgade trädetaljer som är lite "crazy" och som kan appliceras på olika möbler från IKEA. Företagets olika kostnader och intäkter är,

Försäljningspris per styck = 16,00 kr.

TG = 75 %.

FK = 600 000 kr.

Räkna fram kritisk volym och bevisa därefter att den är korrekt uträknad.

svar

RK/st

$$= [1 - TG] \times p/\text{st.}$$

$$= 0,25 \times 16 \text{ kr/st.}$$

$$= 4 \text{ kr/st.}$$

Kritisk volym

$$= FK \div TB/\text{st.}$$

$$= 600\,000 \text{ kr} \div [16 \text{ kr/st} - 4 \text{ kr/st}].$$

$$= 600\,000 \text{ kr} \div 12 \text{ kr/st.}$$

$$= \mathbf{50\,000 \text{ st.}}$$

Bevis

$$TI = TK$$

$$P/\text{st} \times q = RK/\text{st} \times q + FK.$$

$$16 \text{ kr/st} \times 50\,000 \text{ st} = 4 \text{ kr/st} \times 50\,000 \text{ kr} + 600\,000 \text{ kr.}$$

$$800\,000 \text{ kr} = 200\,000 \text{ kr} + 600\,000 \text{ kr.}$$

$$\mathbf{800\,000 \text{ kr} = 800\,000 \text{ kr.}}$$

Uppgift 17

Förklara begreppet totalanalys **strukturerat**, **utförligt** och **nyanserat** utifrån formeln, $R = TI - TK$. Du behöver även skriva på baksidan av ditt papper.

svar

Resonera kring nedan begrepp och visa exempel som förtydligar.

- Utgå från ett resultatdiagram och visa hur och vad FK, RK, TK och TI är.
- Visa hur volymen påverkar $R = P/\text{st} - RK/\text{st} + FK$
- Beskriv nollpunkt, området vinst och området förlust
- Beskriv säkerhetsmarginalen i kr och %.

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 18**

Misty AB tillverkar doftljus som innehåller torkade bär. Hugo som är deras ekonomichef ger dig följande ekonomisk information om företaget. Var vänlig hjälp honom räkna fram företagets kritiska intäkt.

Volym	20 000 st.
Försäljningspris	30 kr/st.
Proportionellt rörliga kostnader	20 kr/st.
Fasta kostnader	160 000 kr.

svar

Kritisk volym

$$TI = TK.$$

$$P/st \times q = RK/st \times q + FK.$$

$$30 \times q = 20 \times q + 160\,000 \text{ kr.}$$

$$10 \times q = 160\,000 \text{ kr.}$$

$$q = 16\,000 \text{ st.}$$

eller

Kritisk volym

$$= FK \div TB/st.$$

$$= FK \div [p/st - RK/st].$$

$$= 160\,000 \text{ kr} \div [30 \text{ kr/st} - 20 \text{ kr/st}].$$

$$= 16\,000 \text{ st.}$$

Kritisk intäkt

$$= \text{kritisk volym} \times p/st.$$

$$= 16\,000 \text{ st} \times 30 \text{ kr/st.}$$

$$= \mathbf{480\,000 \text{ kr.}}$$

eller

TB/st

$$= p/st - RK/st$$

$$= 30 \text{ kr/st} - 20 \text{ kr/st.}$$

$$= 10 \text{ kr/st.}$$

TG

$$= [TB/st \div p/st] \times 100.$$

$$= [10 \text{ kr/st} \div 30 \text{ kr/st}] \times 100.$$

$$= 33,33 \text{ \%}.$$

Kritisk intäkt

$$= FK \div TG.$$

$$= 160\,000 \text{ kr} \div 0,33333.$$

$$= \mathbf{480\,000 \text{ kr.}}$$

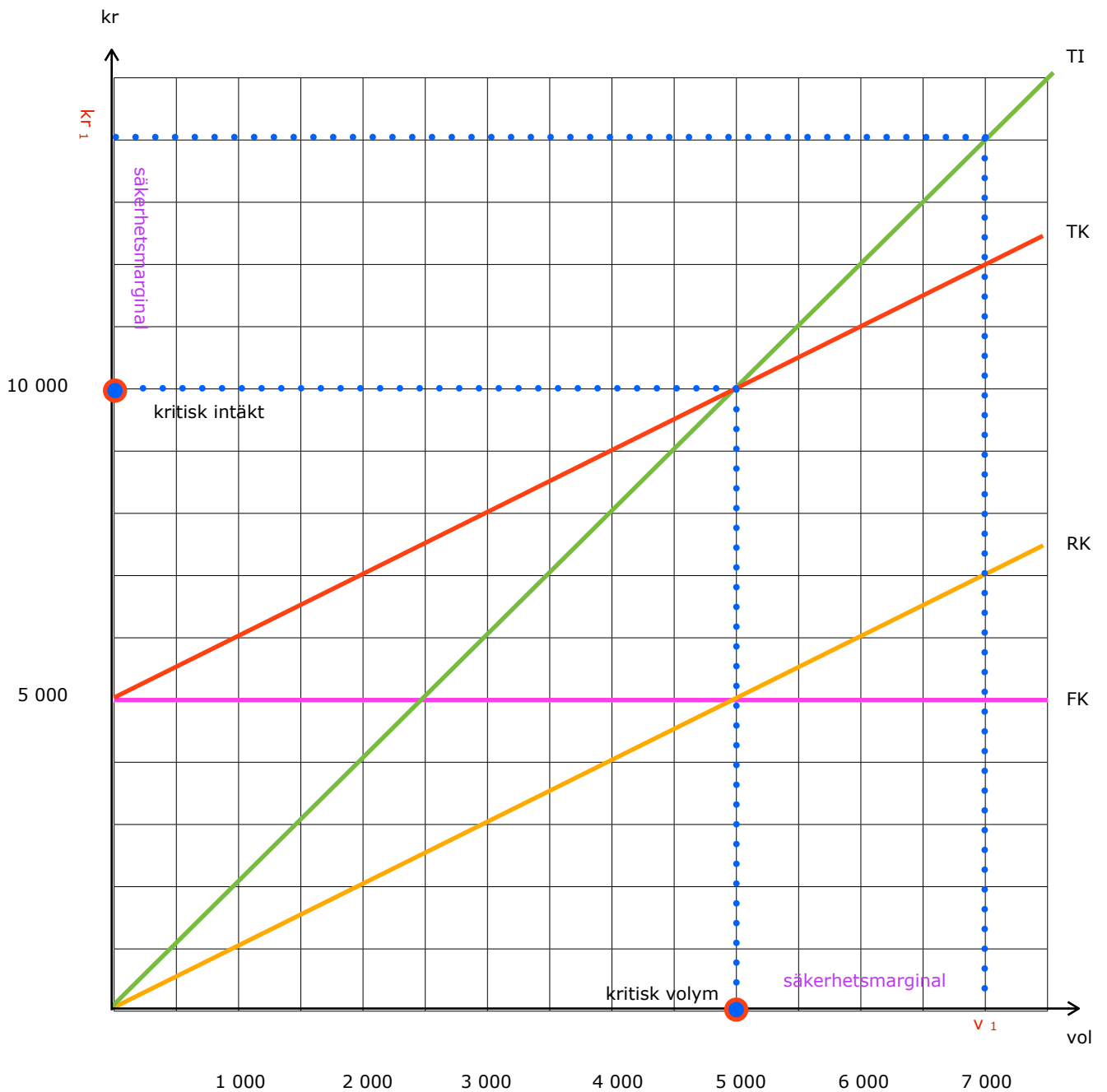
Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 19

Visa kritisk volym, kritisk omsättning och säkerhetsmarginal i st och i kr. Bevisa din analys genom att visa uträkningar på kritisk volym och kritisk intäkt på nästa sida.

FK	5 000 kr.
RK/st	1 kr/st.
P/st	2 Kr/st.
q verklig	7 000 st.

Omdöme **A****[upp]**

Uppgift 19 forts ..

Bevisa din analys genom att visa uträkningar på kritisk volym och kritisk intäkt.

svar - kritisk volym

Kritisk volym

$$= FK \div TB/st.$$

$$= 5\,000 \div [2,00 \text{ kr/st} - 1,00 \text{ kr/st}].$$

$$= 5\,000 \text{ kr} \div 1,00 \text{ kr/st.}$$

$$= \mathbf{5\,000 \text{ st.}}$$

svar - kritisk intäkt

Kritisk intäkt

$$= FK \div TG.$$

TB/st

$$= p/st - RK/st.$$

$$= 2,00 \text{ kr/st} - 1,00 \text{ kr/st.}$$

$$= 1,00 \text{ kr/st.}$$

TG

$$= [TB/st \div p/st] \times 100.$$

$$= [1,00 \text{ kr/st} \div 2,00 \text{ kr/st}] \times 100.$$

$$= 50 \text{ \%}.$$

Kritisk intäkt

$$= FK \div TG.$$

$$= 5\,000 \text{ kr} \div 0,50.$$

$$= \mathbf{10\,000 \text{ kr.}}$$